

Een nieuwe classificatie

Redenen om naar de huisarts te gaan

DR. H. LAMBERTS

Op uitnodiging van de WHO kwam in november 1978 een werkgroep van vier mensen met ervaring op het gebied van classificatie bijeen in Genève om daar samen met de afdeling die is belast met de ICD te werken aan een modelclassificatie van redenen waarom patiënten contact hebben met eerstelijns gezondheidszorgvoorzieningen. Een van de leden van de werkgroep brengt verslag uit.

Tobben

Het blijft tobben met het classificeren van klachten in de huisartsgeneeskunde. Wat betekent deze zin? Gaat het hier om een constatering of om meer? Gaat het om een klacht, een argument om iets te doen? Gaat het om een probleem of is de exclamatie juist een uiting van een zekere tevredenheid? Wordt er een beroep op een ander gedaan of wordt de mogelijkheid dat iemand anders een nuttige bijdrage zou kunnen leveren bij voorbaat uitgesloten?

Het blijft tobben... Met slechts één simpele openingszin kunnen uiteenlopende aspecten van de sinds lang gevoerde discussie over een klachtenlijst in de huisartsgeneeskunde en over een classificatie van de redenen om naar de huisarts te gaan, worden gekarakteriseerd. Overeenstemming bestaat in ieder geval over één ding: het feit dat de sequens tussen het hebben van problemen – ook lichamelijke –, daarover klagen en zich tot een medische hulpverlener wenden zeer ingewikkeld is en dat de diagnose die de professional tenslotte als bekroning van deze ontwikkeling aanvoert niet steeds een aantoonbare relatie met het oorspronkelijke probleem behoeft te onderhouden. De afgelopen twintig jaar heeft een serie klachtenlijsten en andersoortige classificaties het licht gezien. Elk van deze lijsten heeft een aantal voordelen en een aantal nadelen omdat het nu eenmaal karakteristiek voor zo'n classificatie is dat er een zeer omschreven ordening wordt aangebracht in het huisartsgeneeskundige referentiekader.

Iedere classificatie benadrukt het feit dat „de werkelijkheid” niet bestaat. Steeds weer worden nieuwe werkelijkheden geconstitueerd en een classificatie helpt daaraan mee. Anderzijds leidt classificeren tot een reductie van

Leden van de werkgroep

Ms. Sue Meads
Senior Adviser
WHO Center for Classification of Diseases for North America
National Center for Health Statistics
3700 EastWest Highway
Hyattsville, Maryland, U.S.A.

Dr. Martin Osnes, D. F. M. & H.
Ekebergveren 294, No. 28
Oslo 11, Norway

Dr. Maurice Wood
Professor/Director of Research
Department of Family Practice
Box 251, M.C.V. Station
Virginia Commonwealth University
Richmond, Virginia, U.S.A.

Dr. Henk Lamberts
Health Centre, Ommoord
Municipal Department of Public Health
Briandplaats 15
3068 JJ Rotterdam, Netherlands

de werkelijkheid zoals deze bijvoorbeeld door hulpverleners wordt ervaren.

De afgelopen jaren is er een toenemende belangstelling voor classificaties van klachten en voor classificaties van re-

denen waarom mensen zich tot een hulpverlener wenden. Daarnaast is er een ontwikkeling om de classificatie van diagnoses zoveel mogelijk op het professionele referentiekader van de huisarts toe te spitsen. Hoe je het ook wendt of keert, het blijft hierbij gaan om de werkelijkheid zoals deze door degenen die classificeert – en dat is de huisarts – wordt beleefd.

Het is niet mijn bedoeling om hier nog eens uitvoerig in te gaan op de praktische, theoretische en semantische aspecten van de verschillende classificatiesystemen. Het is voldoende op te merken dat reductie als het ware het handelsmerk van een classificatie is. Deze reductie is niet altijd een bezwaar, niet zelden gaat het juist om een belangrijk voordeel. Wij worden immers gedwongen om exact aan te geven op welk beperkt onderdeel van het functioneren van de eerstelijns gezondheidszorg respectievelijk het gezondheidszorgsysteem de classificatie zich richt. De gedachtengang wordt toetsbaar, de argumenten staan open voor discussie.

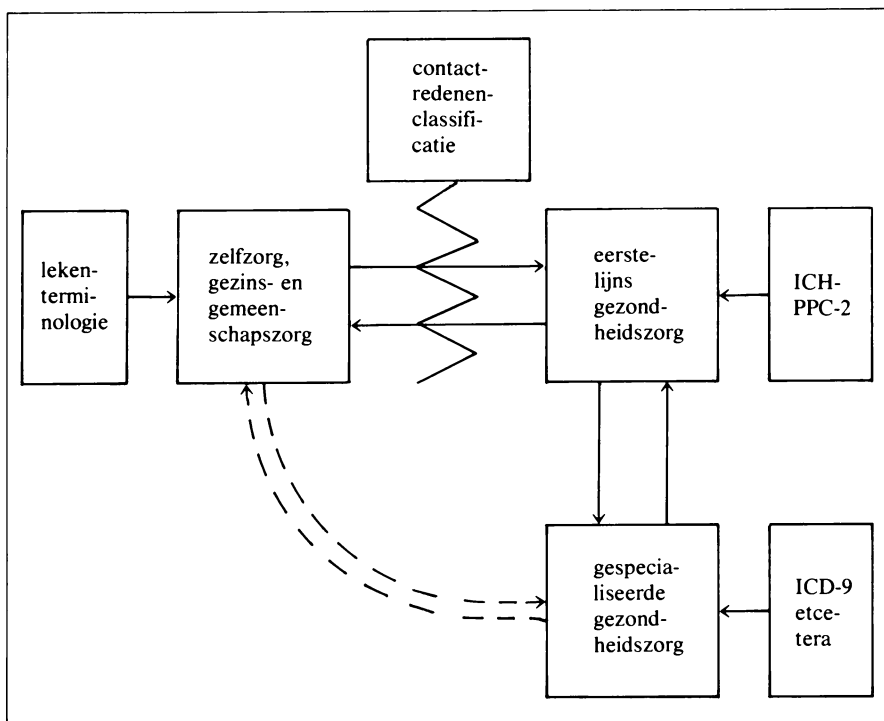
Hoe mooi dit ook mag klinken, het is onmiskenbaar dat er bij velen een zekere verwarring bestaat over de ontwikkelingen op het gebied van de classificatie voorzover de huisarts daarmee van doen heeft. Het is mijn bedoeling om hier verslag te doen van de resultaten van een werkgroep (*inzet*), die als opdracht had het ontwerpen van een nieuwe modelclassificatie, gericht op de redenen waarom mensen met de eerstelijns gezondheidszorg contact hebben.

Alvorens daar nader op in te gaan, dien ik iets te zeggen over de positie van verschillende classificatiesystemen ten opzichte van elkaar. Kerr White (Deputy Director Division of Health Sciences, Rockefeller Foundation) heeft in een eenvoudig schema de positie van de verschillende zorgsystemen en van de communicatiestromen weergegeven (*figuur 1*).

De ICD-9 (International Classification of Diseases), de nieuwste door de WHO geproduceerde classificatie, is op 1 januari 1979 operationeel geworden. Deze internationale classificatie en de daarvan afgeleide gespecialiseerde classificaties zijn typisch gericht op het specialistisch-klinisch handelen.

De ICHPPC-2 (International Classification of Health Problems in Primary Care) is de nieuwste classificatie die de WONCA de internationale huisartsgemeenschap aanbiedt. Deze clas-

Figuur 1. Zorgsystemen en communicatiekanalen volgens White

sificatie leunt aan tegen de ICD-9 maar men heeft geprobeerd om er zoveel mogelijk specifieke aspecten van het huisartsgeneeskundig handelen mee te bereiken. Het is en blijft echter een professionele jargonlijst. Op het terrein van de zelfzorg en de zorg, die mensen in leefgemeenschappen voor elkaar hebben, is sprake van een lekenterminologie.

Uiteraard is er geen volstrekte scheiding tussen de lekenterminologie enerzijds en de ICHPPC respectievelijk de ICD anderzijds. De kloof echter tussen het hebben van een klacht of een probleem waarvoor men al dan niet naar de huisarts gaat en het stellen van een diagnose met behulp van een professioneel referentiekader is diep. Het maken van een classificatie van redenen om contact met een hulpverlener in de eerste lijn te hebben heeft niet tot doel deze kloof volledig te dichten; het gaat erom meer over deze kloof te weten te komen en om wellicht de diepte ervan hier en daar wat te doen afnemen.

Uitgangspunten en doelstellingen

In beginsel is het mogelijk om in internationale kring eindelijk te discussiëren en van mening te blijven verschillen over wat nu precies eerstelijns gezondheidszorg is. Om deze discussie in Genève te ontlopen hebben wij de Declaratie van Alma Ata aangehouden.

De daarin gehanteerde, nogal wollige omschrijving van eerstelijns gezondheidszorg was voor een ieder aanvaardbaar.

De werkgroep koos twee uitgangspunten. In de eerste plaats zou een nieuwe classificatie aandacht dienen te besteden aan de toenemende scepisis ten aanzien van het bestaan van een logische, consistente en wetenschappelijk verdedigbare relatie tussen de reden waarom iemand patiënt wordt en het gezondheidszorgsysteem binnentreedt en wat er daarna met hem gebeurt. Er is sprake van een opmerkelijke en bijzonder welkome verschuiving in de richting van de eerstelijns gezondheidszorg. De culturele functie ervan wordt erkend. Voorts is er de wenselijkheid dat de gecompliceerde relatie tussen vraag en behoefte opnieuw wordt geformuleerd, evenals de invloed van deze relatie op het daadwerkelijke gebruik van de verschillende voorzieningen in de gezondheidszorg. Ook wordt steeds meer ingezien dat de patiënt beter af is in zo weinig mogelijk gespecialiseerde en klinische hulpverleningssituaties; de discussies over onderwerpen als medicalisering en deprofessionalisering, iatrogene schade, het gebrek aan effectiviteit van talrijke medische ingrepen en de groeiende betekenis van de zelfzorg dragen daartoe bij. Een van de meest relevante aspecten van deze ontwikkeling is de ge-

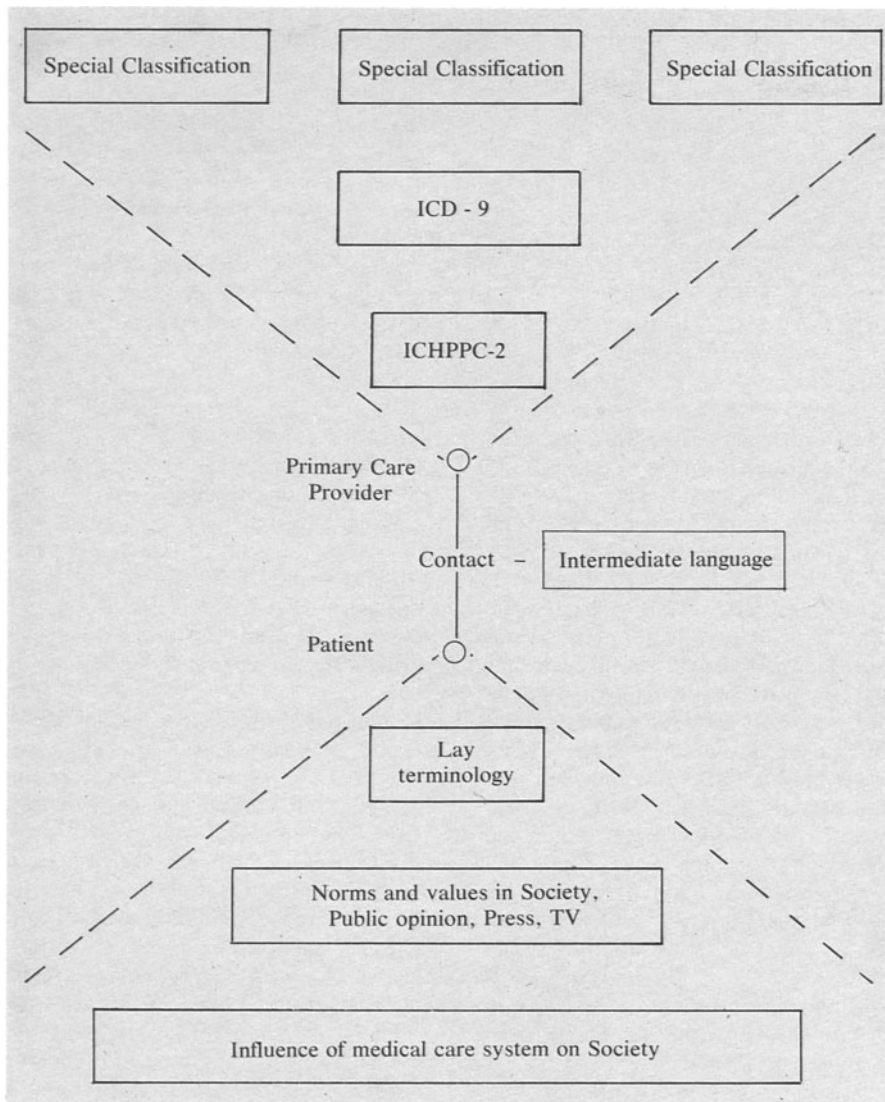
noemde scepisis ten aanzien van de aard van de relatie tussen de oorspronkelijke redenen om het gezondheidszorgsysteem binnen te treden en de daarop volgende gebeurtenissen.

Iedere classificatie formaliseert niet alleen een bepaalde opvatting, maar dwingt de gebruiker ook om het dagelijkse werk aan te passen aan een nogal rigide referentiekader. Naast een aantal taxonomische problemen heeft dit ook praktische gevolgen. Het tweede uitgangspunt was daarom dat de werkgroep zou moeten streven naar een oplossing die aan dit soort problemen zoveel mogelijk tegemoet komt: zowel aan de gebruikers van de ICHPPC-2 als aan die van de NAMCS-RVC (National Ambulatory Medical Care Survey - Reason for Visit Classification) moest de ruimte geboden worden om gemakkelijk naar de nieuwe classificatie over te schakelen. Dit houdt in dat beide soorten gebruikers enerzijds zeer veel bekends zullen terugvinden in de nieuwe classificatie, anderzijds zich zullen moeten schikken in een aantal expliciet geformuleerde uitzonderingen.

Op grond van deze twee uitgangspunten heeft de werkgroep zich tot doel gesteld om:

- te definiëren op welk moment het gezondheidszorgsysteem begint, met andere woorden: aan te geven om welke redenen mensen het gezondheidszorgsysteem – zowel in de inhoudelijke als in de praktische betekenis van het woord – binnentreden;
- een model te bieden dat van dienst kan zijn bij het opnieuw vorm geven van de gezondheidszorgsystemen in verschillende landen; daarbij diende rekening te worden gehouden met de huidige potentiële c.q. gewenste betekenis van zelfzorg en mantelzorg ten opzichte van professionele zorg; uitgangspunt was dat zelf- en mantelzorg de voorkeur verdienen boven professionele zorg en dat – wanneer geprofessionaliseerde zorg noodzakelijk is – eerstelijns gezondheidszorg de voorkeur verdient boven gespecialiseerde zorg;
- de mogelijkheid te bieden om ervaringen op te doen die relevant zijn voor de ontwikkeling van de tiende versie van de ICD: De ICD-9 is duidelijk te weinig toegesneden op de eerstelijns gezondheidszorg; dit wordt algemeen erkend en het is noodzakelijk dat de ICD-10 verregaand aan deze bezwaren tegemoet zal komen.

Figuur 2. De positie van de Reasons For Contact Classification

De Reasons For Contact Classification

In *figuur 2* is schematisch weergegeven wat de positie van de Reasons For Contact Classification naar de mening van de werkgroep is. De driehoek aan de onderkant belichaamt de sociale achtergrond van de patiënt: de leken-terminologie, de normen en waarden in de gemeenschap waarin hij leeft en de invloed van het gezondheidszorgsysteem op het maatschappelijke systeem zijn hierin ondergebracht. De driehoek aan de bovenkant omvat de familie van professionele classificaties, die in beginsel alle in een of andere relatie tot de ICD-9 staan.

Binnen het raamwerk van de voorgestelde nieuwe classificatie is het essentieel, dat een klacht die iemand ertoe brengt om contact te hebben met een hulpverlener een omschreven

realiteit voor die persoon betekent. Het is echter eveneens duidelijk dat het optreden van de gezondheidszorg-professionaal die de klacht labelt, eventueel een diagnose stelt en een voorstel van actie doet, een nieuwe realiteit tot stand brengt. Dit betekent dat zich op het gebied tussen de twee driehoeken een ingewikkeld fenomeen afspeelt. Representanten van beide culturen zijn betrokken bij het tot stand brengen en uitwisselen van werkelijkheden. Dit heeft gevolgen voor de patiënt maar ook voor de maatschappelijke groepering waarvan het gezondheidszorgsysteem deel uitmaakt.

Een patiënt is gedefinieerd als iemand die de patiëntenrol aanneemt en blijkt geeft van ziektegedrag (zoals dit is gedefinieerd door *Mechanic*) doordat hij het gezondheidszorgsysteem binnentreedt. Een hulpverlener is gedefinieerd als een professioneel iemand tot

wie de patiënt toegang heeft wanneer hij het gezondheidszorgsysteem binnentreedt. Dit is vaak een huisarts maar het kan ook een verpleegkundige, een verloskundige, een fysiotherapeut, een maatschappelijk werker of iemand anders zijn.

Een contact tussen een patiënt en een hulpverlener wordt gedefinieerd als een vis-à-vis contact tussen iemand die de patiëntenrol heeft aanvaard en iemand die erkend wordt als een professionele hulpverlener.

De reden om het gezondheidszorgsysteem binnen te treden wordt gedefinieerd in de termen van de hulpverlener. Het is duidelijk dat deze reden op voorhand niet steeds identiek kan zijn met de reden die de patiënt zelf in leken-terminologie zou opgeven. De werkgroep realiseert zich deze kloof maar meent tevens dat het tot de verantwoordelijkheid van de hulpverlener behoort om zich zoveel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over de reden van de patiënt om hulp te vragen. Dit impliceert een interactie tussen patiënt en hulpverlener.

Op dit terrein is veel onderzoek gedaan en het lijkt geen twijfel dat er onvoldoende duidelijkheid is over wat zich hier allemaal kan afspelen. Daarom wordt erkend dat er semantische en inhoudelijke problemen bestaan die het werken met de nieuwe classificatie – ook in wetenschappelijk opzicht – bemoeilijken. Enerzijds is dit een beperking, anderzijds maakt het de voorgestelde classificatie in de ogen van de werkgroep tot een bruikbaar instrument, juist om onderzoek te doen naar de hierbovengenoemde problematiek.

De classificatie dient aan twee eisen te voldoen:

- de inhoud van de classificatie behoort begrijpelijk en overdraagbaar te zijn binnen de relatie tussen patiënt en hulpverlener en de classificatie die door de hulpverlener wordt opgeschreven, behoort voor de patiënt herkenbaar te zijn als iets dat wezenlijk zijn reden om contact met het gezondheidszorgsysteem te hebben, weergeeft;
- de classificatie van de reden voor het contact behoort tevens het startpunt voor een expliciete actie of voor het achterwege blijven van een expliciete actie door de hulpverlener aan te geven.

Methodologie

Het zou hier te ver voeren om uitvoerig in te gaan op de technische aspecten die bij de methodische opbouw van de (1979) huisarts en wetenschap 22, 381

nieuwe classificatie een rol hebben gespeeld; het is voldoende om aan te geven dat gekozen is voor een opbouw uit zogenaamde componenten. Deze componenten gelden voor elk der gekozen zestien hoofdstukken.

Zoals bekend bestaat ook de ICD uit hoofdstukken. De RFC-classificatie kent deels dezelfde hoofdstukken deels andere. Essentieel is, dat de hoofdstukken over infectieziekten en over neoplasmata ontbreken. De ziekten die hierin thuishoren, zijn ondergebracht in de overige hoofdstukken die in beginsel samenvallen met de verschillende systemen. In *tabel 1* vindt men deze hoofdstukken terug.

Elk van de zestien in *tabel 1* genoemde hoofdstukken is in beginsel opgebouwd uit – steeds dezelfde – zeven componenten. Er is met het hanteren van componenten reeds ervaring opgedaan met de NAMCS-RVC. Het blijkt dat aan het hanteren van componenten verschillende voordelen vastzitten, zoals de mogelijkheid om uitputtend alle redenen om het gezondheidszorgsysteem binnen te treden te beschrijven, de flexibiliteit, het leggen van relaties met bestaande classificatiesystemen en de mogelijkheid om met een wat grotere accuratesse te classificeren. In *tabel 2* zijn de door ons gehanteerde componenten weergegeven. Een essentieel aspect van de door ons gekozen opbouw is de zogenaamde „line” die de bovenste zes componenten van de zevende scheidt. Boven de „line” staat in beginsel een uitputtende classificatie van klachten en allerlei andere redenen om met een hulpverlener contact op te nemen. Hierbij wordt in belangrijke mate gebruik gemaakt van een taalgebruik dat ligt op het overlap-

Tabel 1. De Hoofdstukken.

Code	Title
P	Mental and Life Problems
N	Neurological
F	Eye
H	Ear
K	Circulatory
R	Respiratory
D	Digestive
U	Urinary
Y	Male Genital
X	Female Genital
S	Skin
L	Musculoskeletal
B	Blood and Blood-Forming Organs
Z	Endocrine
T	Metabolic and Nutritional
A	General

Tabel 2. De Componenten.

1. Complaints and Symptoms
2. Diagnostic Screening and Preventive Component
3. Treatment, Procedures and Medications
4. Test Results
5. Administrative
6. Other
„the Line”
7. Diagnoses/Diseases

pingsterrein tussen de driehoek van het professionele taalgebruik en de driehoek van de lekterminologie zoals in *figuur 2* aangegeven; in beginsel treft men boven de „line” ook geen medische diagnoses aan. Zoals bekend beschrijven patiënten echter vaak hun problemen met behulp van de medische terminologie, bijvoorbeeld hypertensie, diabetes, hartinfarct, leukemie, multiple sclerose etcetera. Onder de „line” treft men alle termen aan die stuk voor stuk een duidelijke en omschreven medische diagnose inhouden. Het is duidelijk dat met name de eerste component voor de meeste hoofdstukken nogal uitvoerig zal zijn. Het gaat hier om de klachten- respectievelijk symptomencomponent. Klachten en symptomen worden zoveel mogelijk ondergebracht bij het lichaamssysteem dat er de meeste betrekking mee onderhoudt. Daarom komt diarree in het hoofdstuk over de tractus intestinalis en een klacht als „ik voel me niet lekker” of „moe” in het hoofdstuk over algemene problemen.

Een belangrijk aspect van de componenten is dat hiermee de mogelijkheid wordt geboden om de contacten die alleen maar bedoeld zijn voor een diagnostische of preventieve handeling of voor screening als zodanig te coderen zonder dat de achterliggende – potentiële – ziekte wordt geclassificeerd. In feite geldt hetzelfde voor de derde component waarin behandelingen kunnen worden vastgelegd.

De eerste zes componenten vertonen nogal wat overeenstemming met de NAMCS-RVC. Het gedeelte onder de „line” – de zevende component – valt daarentegen vrijwel volledig samen met die diagnoses uit de ICHPPC-2 die aan onze criteria voldeden: medisch jargon in de vorm van nauw omschreven diagnoses, die echter door de patiënt genoemd kunnen worden. In deze zevende component is een onderverdeling gemaakt waardoor infectieziekten, tumoren, traumata en congenitale afwijkingen ondergebracht kunnen worden.

Over het praktisch gebruik van de nieuwe classificatie valt niet veel mee te delen omdat er nog geen reële ervaringen mee zijn opgedaan. Wel kan gesteld worden dat het voor de hand ligt dat de classificering van iemands reden voor contact met het gezondheidszorgsysteem in de loop der tijd zal veranderen. In beginsel zal dat van boven naar beneden zijn.

Als een voorbeeld van de gevolgde strategie is toegevoegd de tractus digestivus zoals de werkgroep deze heeft uitgewerkt (*bijlage*).

Toekomstige ontwikkeling

Hiervoor is al het een en ander gezegd over de achtergronden van de nieuwe classificatie en over de bedoelingen van de werkgroep. Het is duidelijk dat talrijke instanties zich met het voorstel dienen bezig te houden. Het is immers niet meer dan een voorstel en er kan pas praktische ervaring mee worden opgedaan, indien duidelijk is wat de status van de voorgestelde nieuwe classificatie zal zijn. Het ligt dan ook in de lijn der verwachting dat het komende jaar besteed zal worden aan overleg met verschillende organisaties waarbij deze hun bezwaren en wensen naar voren zullen brengen.

Tevens dient duidelijk te worden hoeveel belang men aan een verdere ontwikkeling en aan testen van het voorgestelde model koppelt. De WHO dient zich hierover uit te laten en ook de WONCA. Er zijn daarnaast vooral Amerikaanse instellingen die zich hiermee bezighouden. Voorts ligt voor de hand dat bijvoorbeeld een beroepsvereniging als het Nederlands Huisartsen Genootschap zich met de ontwikkeling van een nieuw meetinstrument wenst in te laten. Tenslotte is het tot stand brengen van nieuwe, internationaal aanvaardbare classificaties, zoals de ICD-10 en in de toekomst wellicht de ICHPPC-3, een belangrijke zaak. Met dergelijke classificaties immers wordt voor een vrij lange periode een referentiekader van een beroepsgroepering als het ware bevroren. Aan de andere kant is het feit dat een classificatie gedurende een wat langere periode stabiel blijft van groot belang bij het ontwikkelen van nieuwe strategieën. Indien men nader onderzoek wenst te doen naar de fenomenen die zich afspelen aan de voet van de gezondheidszorgpyramide, bestaat niet alleen behoefte aan een classificatiemethode die daaraan tegemoet komt en praktisch hanteerbaar is, maar ook

aan een zekere stabiliteit. Vooral wanneer men ernaar zou streven het gezondheidszorgbeleid in toenemende mate te baseren op de uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek kan een classificatie als hier bedoeld een rol spelen.

De werkgroep is dan ook tot een aantal praktische aanbevelingen gekomen. Hiervoor is reeds aangegeven dat verschillende organisaties zich min of meer formeel over het voorstel dienen te buigen. Tot dit gebeurd is heeft het produkt van de werkgroep in feite geen enkele status.

De volgende stap zou kunnen bestaan

uit het volledig uitwerken van de classificatie (waarbij uiteraard rekening wordt gehouden met alle op- en aanmerkingen) en het testen van het resultaat in een aantal proefsituaties. Dit zou dan bij voorkeur dienen te gebeuren in verschillende landen en uiteenlopende gezondheidszorgsystemen, waarbij niet alleen huisartsen betrokken zijn maar ook andere hulpverleners.

Voorzover de huisartsen hierbij betrokken zijn, zal de WONCA-vergadering in 1980 in New Orleans de mogelijkheid kunnen bieden om uitvoerig van gedachten te wisselen over de achtergronden, bedoelingen en prakti-

sche ervaringen met de classificatiemethode. Het zou dan kunnen komen tot een advies aan de WONCA-Council en eventueel tot een beslissing van de Council over de rol die de WONCA wenst te spelen bij het verder ontwikkelen, toepasbaar maken en in de praktijk hanteren van een nieuwe classificatie van redenen voor mensen om met het gezondheidszorgsysteem in contact te treden.

Mechanic, D. Medical sociology: a selective view. The Free Press, New York, 1968.

Bijlage

Reasons For Contact (RFC) Classification, Chapter D - Digestive System

RFC	Component 1	RFC	Component 1
1	Symptom/Complaint Component D100-D190		
D100	Symptoms of teeth and gums		<i>Includes:</i>
D100.1	<i>Toothache</i>		<i>Right lower quadrant pain (RLQ)</i>
D100.2	<i>Gum pain</i>		<i>Left lower quadrant pain (LLQ)</i>
D100.3	<i>Bleeding gums</i>	D130.2	<i>Upper abdominal pain</i>
D110	Symptoms referable to lips		<i>Includes:</i>
D110.1	<i>Cracked, bleeding, dry</i>		<i>Epigastric pain</i>
D110.2	<i>Abnormal color</i>		<i>Left upper quadrant pain (LUQ)</i>
D111	Symptoms referable to mouth		<i>Pain in umbilical region</i>
D111.1	<i>Pain, burning, sore mouth</i>	D140	<i>Right upper quadrant pain (RUQ)</i>
D111.2	<i>Bleeding in mouth</i>	D140	Change in abdominal size
D111.3	<i>Ulcer, sore in mouth NEC</i>	D140.1	<i>Distention, fullness, NOS</i>
D112	Symptoms referable to tongue	D140.2	<i>Mass of tumor</i>
D112.1	<i>Pain in tongue</i>	D140.6	<i>Abdominal swelling, NOS</i>
D112.2	<i>Bleeding of tongue</i>	D145	Appetite, abnormal
D111.3	<i>Swollen tongue NEC</i>		Excessive appetite
D112.4	<i>Abnormal color, ridges, coated</i>		Eats too much
D115	Difficulty in swallowing (dysphagia)		Always hungry
	<i>Includes:</i>		Decreased appetite
	Choking		Not hungry
	Inability to swallow		Loss of appetite
D118	Nausea	D148	Gastrointestinal bleeding
	<i>Includes:</i>	D148.0	<i>Blood in stool (melena)</i>
	Upset stomach	D148.5	<i>Vomiting blood (hematemesis)</i>
	Sick to stomach	D150	Flatulence
	Nervous stomach		<i>Includes:</i>
	Feel like throwing up		Bloated, gas
D119	Vomiting		Excessive gas
	<i>Includes:</i>		Distention due to gas
	Can't keep food down		<i>Excludes:</i>
	Throwing up		Gas pains
	Retching	D151	Constipation
	<i>Excludes:</i>	D160	Diarrhea
	Regurgitation, infants		<i>Includes:</i>
	vomiting blood		Loose stools
D120	Heartburn and indigestion (dyspepsia)		The runs
	<i>Includes:</i>	D165	Other symptoms or changes in bowel function
	Excessive belching		
D125	Stomach pain, cramps and spasms		
	Pain	D165.1	<i>Discharge in stools</i>
	<i>Includes:</i>		<i>Includes: Mucous</i>
	Stomach ache,		<i>Pus</i>
	Cramps, spasm	D165.2	<i>Worms NEC</i>
D130	Abdominal pain, cramps, spasms	D165.3	<i>Changes in size, color, shape or odor</i>
	<i>Includes:</i>		<i>Includes: Bulky stools</i>
	Intestinal colic		<i>Too narrow</i>
	Gas pains		<i>Unusual odor or color</i>
	<i>Excludes:</i>		
	Groin pain		
D130.1	<i>Lower abdominal pain</i>		

RFC	Components 1, 2, 3
D165.4	<i>Incontinence of stool</i> <i>Includes: Dirty pants (encopresis)</i> <i>Leaking stools</i>
D170	Symptoms referable to anus/rectum
D170.1	<i>Rectal pain</i>
D170.2	<i>Rectal bleeding</i>
D170.3	<i>Rectal swelling or mass</i>
D170.4	<i>Rectal itching</i>
D175	Symptoms of liver, gall bladder and biliary tract
D175.1	<i>Pain</i>
D175.2	<i>Jaundice</i> <i>Includes: Yellow eyes</i> <i>Yellow skin</i>
D180	Fear of suffering from digestive system disease
D190	Other symptoms referable to digestive system <i>Includes: Bad breath (halitosis)</i> <i>Stomach problem NEC</i> <i>Hicoughs</i> <i>Gastrointestinal distress</i>
2	Diagnostic Procedures, Screening, Prevention Component D200-D290
D200	Sensitization test, Allergy test
D210	Glucose level determination
D215	Other blood tests
D230	Diagnostic endoscopies
D230.1	<i>Proctoscopy</i>
D230.2	<i>Sigmoidoscopy</i>
D230.3	<i>Laparoscopy</i>
D235	Biopsies
D245	Diagnostic radiography
D250	Preventive and screening procedures (e.g., Sweat test, enzymes)
D270	Other diagnostic tests <i>Includes: Centesis, faeces examination, gastric content, bacteriological and virological tests</i>
D280	Prophylactic inoculation
D290	Exposure to other infectious diseases <i>Includes: Viral hepatitis</i> <i>Mumps</i>
3	Treatment, Procedures, Medication Component D300-D390
D300	Allergy redication
D310	Injections
D315	Medication, other <i>Includes: Renew prescription</i> <i>Request prescription</i> <i>Check medication</i>
D350	Preoperative visit etcetera
D355	Postoperative visit
D360	Physical medicine and rehabilitation
D361	Tube insertion/removal
D363	Cauterization
D365	Minor surgery
D370	External prosthetic devices, artificial bodyparts (Fit, adjusting, removing)
D372	Dressing, bandage/application, change
D375	Irrigation, lavage

RFC	Components 4, 5, 6, 7
D378	Suture/insertion, removal
D379	Other specific therapeutic procedures <i>Includes: enema</i>
D380	Diet and nutritional counseling
D385	Counseling NOS
D390	Progress visit NOS
4	Test Results Component D400-D490
D410	For findings of blood tests
D430	For pathological and cytological findings
D450	For radiological findings
D490	For other and NEC test results
5	Administrative Component D500-D550
D500	Physical examination required for employment <i>Includes: Pre-employment examination</i> <i>Required company physical</i> <i>Return to work check-up</i> <i>Teacher's certificate</i>
D505	Executive physical examination
D510	Physical examination required for school <i>Includes: High school physical examination</i> <i>Nursery school</i> <i>College physical</i> <i>Grade school physical</i> <i>Day care center</i>
D515	Physical examination for extra-curricular activities <i>Includes: Boy Scouts</i> <i>Little League</i> <i>Camp physical</i> <i>Athletics</i>
D530	Insurance examination
D540	Disability examination <i>Includes: Evaluation of a disability</i> <i>Social Security Examination</i>
D550	Other reason for visit required by party other than the patient or the health care provider <i>Includes: Physical exam for adoption</i>
6	Other Component D600-D630
D600	Problems, complaints, etc., not elsewhere codeable
D610	Entry of „none” or „no complaint”
D620	Inadequate data base
D630	Illegible entry <i>„the Line”</i>
7	Diagnostic/Disease Component
	<i>Infectious</i>
D700	Intestinal disease of proven infective origin, incl. bacterial food poisoning, enteritis caused by a specified virus
D710	Intestinal disease presumed to be infective, of either unspecified viral or unknown origin, incl. diarrhea presumed to be infective <i>Excludes: Diarrhea - not presumed</i>

RFC	Component 7
	to be infective, cause not yet determined and NOS (558-); vomiting, not presumed to be infective, cause not yet determined and NOS (7870); non-infective (specified) enteritis and gastroenteritis (5580, 5640, 579-); chemical-induced gastroenteritis (536-, 558)
D712	Herpes simplex, cold sore on lip
D714	Mumps
D715	Infectious hepatitis, including all hepatitis presumed viral
D718	Oxyuriasis, pin worms and all other intestinal parasites
	<i>Neoplasms</i>
D720	Esophagus, stomach, large bowel, rectum anus
	Malignant neoplasms
D725	Other malignant neoplasm, including lip, oral cavity, carcinoma in situ, secondary malignancy
D728	Benign neoplasms of digestive system
	<i>Injuries</i>
D730	Open wounds & superficial injuries of the mouth
D731	Foreign body in digestive organs
D732	Accidental poisoning
D733	Adverse effects of medication
D734	Complications of surgical and medical treatment, including post-operative wound infection
D735	Adverse effects of physical factors; including heat; cold, pressure, motion
D736	Poisoning of medicinal agent, accidental or deliberate overdose
D737	Adverse effects of medicinal agent correctly administered in proper dosage May also code the nature of the adverse effect. Excludes: reaction to immunization and transfusion
D738	Toxic effects of other substances, including lead, carbon monoxide, industrial materials, poisonous plants
D739	Complications of surgery & medical treatment, incl. post-operative wound infection, hemorrhage, and disruption; complications of prostheses, devices and implants; immunization and transfusion reactions Excludes: adverse effects of diagnostic and therapeutic X-rays
D740	Certain adverse effects not elsewhere classified, including anaphylactic shock, angioneurotic edema, allergic edema, allergic reaction NOS, anesthetic shock
D750	<i>Congenital Anomalies</i>
	<i>Other</i>
D760	Diseases of the teeth and supporting structures, including caries, dental abscess,

RFC	Component 7
	teething, gingivitis, disorders of temporomandibular joint
D761	Diseases of the mouth, tongue, and salivary glands, including mucocele, aphthous ulcer, angular cheilosis, effect of dentures, glossitis, stomatitis Excludes: Herpes simplex
D762	Diseases of esophagus, incl. esophagitis Excludes: esophageal varices
D763	Duodenal Ulcer, with or without complications
D765	Other peptic ulcers, including gastric gastrojejunal, marginal, and peptic ulcer NOS
D766	Disorders of stomach function and other diseases of stomach and duodenum, including indigestion NOS, dyspepsia, gastritis (inc. alcoholic), duodenitis Excludes: infective gastritis or duodenitis
D770	Appendicitis, all types
D772	Inguinal hernia, with or without obstruction
D773	Hiatus hernia, diaphragmatic hernia
D779	Other abdominal hernias, including femoral, umbilical, incisional
D780	Diverticular disease of intestines, including diverticulosis, diverticulitis
D781	Irritable Bowel Syndrome (colospasm, spastic colon, mucous colitis) and other non-infective, non-ulcerative disorders of intestines, including allergic, dietetic and toxic gastroenteritis and colitis, diarrhea NOS presumed to be non-infective Excludes: intestinal disease which is either proven or presumed to be of infective origin, regional enteritis, vascular insufficiency of gut, psychogenic diarrhea
D782	Chronic enteritis, ulcerative colitis, Crohn's disease
D783	Anal fissure or fistula, perianal abscess
D784	Hemorrhoids, including thrombosed external piles, residual hemorrhoidal skin tags
D785	Cirrhosis and other liver diseases Excludes: viral hepatitis
D790	Cholecystitis, cholelithiasis, cholangitis and other diseases of the gall bladder and biliary tract
D799	Other diseases of the digestive system. Including mesenteric vascular insufficiency and block, intestinal obstruction, intussusception, ileus, dumping syndrome and other functional results of gastrointestinal surgery, secondary megacolon, diseases of pancreas, malabsorption syndrome, sprue, rectal polyp